

BUDAPEST, XVI. KERÜLET, RÁKOSI ÚT RÓZSA UTCA–KÖRVASÚT SOR KÖZÖTTI SZAKASZA (HRSZ. 110391)

Kerékpársáv kialakítása

Lelőhely azonosító: 67381

Kulcsszavak: őskor, réteganyag

BUDAPEST, DISTRICT XVI, SECTION OF RÁKOSI ROAD BETWEEN RÓZSA STREET AND KÖRVASÚT LANE (PLOT NO. 110391)

Construction of a bicycle lane

Site ID: 67381

Keywords: Prehistory, layer finds

2020. június 2. és november 2. között a „Kerékpársáv kialakítása” című projekt részeként csapadékcsatorna- és útépitéssel kapcsolatos gépi földmunkák régészeti megfigyelését végeztük.

A Rózsa utca és a Körvasút sor közötti 322 méter hosszú utcaszakaszon változó mélységben történt talajmozgatás. A Rózsa utca és a Csillag utca között csapadékvíz-elvezető csatorna épült, ennek 1 méter széles, 2–3 méter mély árkot nyitottak. A két szakaszhatár között járdaépítés, illetve a kerékpársáv kialakításához szükséges bővítés miatti szegélykövezés, valamint az úttükör szedése mindössze 30–50 centiméter mélységű földmunkával járt.

A felszín a Rózsa utca és a Csillag utca között süllyedt (122,76–120,00 mBf.), majd a Körvasút sor felé kissé emelkedett. A páros oldalon a Csillag utca és a Nádor utca, a páratlan oldalon a Rózsa és a Csillag utca között folyt a csatornaépítés.

A Rózsa utcától a járda, valamint a telkeken kívüli zöldterület alatt futott a nyomvonal. A magas talajvíz (2 méteren már megjelent) miatt vákuumozni kellett a területet. A fektetés egy kisebb része nyíltárkos technikával folyt, de túlnyomórészt sajtolással végezték. (1. kép)

Between June 2 and November 2, 2020, as part of the “Construction of a Bicycle Lane” project, we conducted archaeological monitoring of mechanical earthworks related to stormwater drainage and road construction.

Soil was moved at varying depths along the 322-meter section between Rózsa Street and Körvasút Lane. Between Rózsa Street and Csillag Street, a stormwater drainage channel was constructed, involving a trench 1 meter wide and 2–3 meters deep. On the rest of the section, works related to sidewalk construction and expansion for the bicycle lane — including curbstone setting and roadbed excavation — reached depths of only 30–50 centimeters.

The surface level dropped between Rózsa Street and Csillag Street (122.76–120.00 a.B.S.l. (above Baltic Sea level)), then slightly rose toward Körvasút Lane. On the even-numbered side, the drainage works were carried out between Csillag Street and Nádor Street, while on the odd-numbered side they extended from Rózsa to Csillag Street.

The trench line ran beneath the sidewalk and green strip outside the property boundaries from Rózsa Street onward. Due to high groundwater levels (appearing already at 2 meters), vacuum dewatering was necessary.

A sötétbarna humuszos, modern törmelékkel keveredett homokrégteg a felszín alatt 40 cm mélységig volt mérhető, alsó 10-15 centiméteres rétege maradt meg bolygatatlan állapotban. A Csillag utca és a Nádor utca közötti szakaszon az úttest 70 cm vastag alapozása alatt feketésbarna homok jelentkezett. Ez többnyire modern törmelékkel keveredett, de a 12. számú ház előtt tisztulni kezdett. Kevés állatcsont is megjelent benne, valamint egy kb. 1 méter hosszan követhető, az altalajba lemélyedő, fekete színű réteg. Erről viszont nem bizonyosodott be, hogy régészeti jelenség lenne.

A humuszos szint alatt 30 cm vastag sárgásbarna homok, majd sárga, illetve meszes, agyagos, homokos altalaj jelentkezett. A 8. számú ház előtti szakaszon a

1. kép: Rétegsor a csatornaárokban a Rózsa utca és a Csillag utca közötti szakaszon (Fotó: Gyenes Gábor)

Fig. 1. Stratigraphy in the drainage trench between Rózsa Street and Csillag Street (Photo by Gábor Gyenes)

90 cm vastag útalapozás, illetve feltöltés a sárga homokos altalajt vágta. 130 centiméteres mélységtől kőzettörmelékes, homokos réteg, majd szürkésfehér meszes homok, 170–270 cm között pedig meszes, kőzettörmelékes sárga agyag jelent meg. A keresztező közművek, illetve az úttest alatt párhuzamosan futó közműárkokon kívül nem látszott beásás.

A járda építésekor a páratlan oldalon a modern törmelékkel, sóderrel kevert réteget, illetve a barna humuszos homokot érintette a földmunka. A páros olda-

A smaller portion of the trench was opened using open-cut methods, but most was constructed using pipe jacking. (Fig. 1)

A dark brown, humus-rich sand layer mixed with modern debris was present down to a depth of 40 cm beneath the surface; its lower 10–15 cm remained undisturbed. Between Csillag Street and Nádor Street, blackish-brown sand appeared under the 70 cm road foundation. While mostly mixed with modern debris, it began to clear in front of house no. 12. Some animal bones were also found in this layer, as well as a black layer about 1 meter long, cutting into the subsoil — although its archaeological origin could not be confirmed.

2. kép: A Nádor utca sarkától a Körvasút sor felé eső felület tisztítása (Fotó: Gyenes Gábor)

Fig. 2. Surface cleaning in the area from the corner of Nádor Street toward Körvasút Lane (Photo by Gábor Gyenes)

Beneath the humus-rich level lay a 30 cm thick yellowish-brown sand layer, followed by yellow and calcareous clayey-sandy subsoil. In front of house no. 8, the 90 cm thick road foundation and fill cut into yellow sandy subsoil. From a depth of 130 cm, a sandy layer with stone debris appeared, followed by greyish-white calcareous sand, and between 170 and 270 cm, calcareous yellow clay with stone debris was present. Apart from intersecting utility lines and parallel utility trenches under the road, no cut features were observed.

3. kép: A Nádor utcától a Körvasút sor felé eső járda alapozása és a szegélykövezéshez leszedett felület tisztítás közben (Fotó: Gyenes Gábor)

Fig. 3. Sidewalk foundation and surface stripped for curb setting toward Körvasút Lane from Nádor Street (Photo by Gábor Gyenes)

Ion a Nádor utca és a Körvasút sor közötti szakaszon a járdaépítéshez 30 cm, a szegélykövezéshez 60 cm mélységig leszedett felületen rövidebb-hosszabb szakaszokon megfigyelhető volt az eredeti, közművek által elkerült sárgásbarna, barna humuszos homok. A járda alatti felület modern törmeléscsémákkal keveredett. A Nádor utca nyugati sarkától (jelenleg autókereskedés) a Körvasút sor felé egy 0,8×10 méteres sávban, a humuszos réteg tisztításakor néhány kézzel formált (őskori) edénytöredék került elő. (2. kép) A felszínen helyenként sárga, égett, paticsos foltok is megjelentek, de ennek régészeti kora bizonytalan. (3. kép)

A Nádor utca és a Rózsa utca között régészeti jelenségnek nem volt nyoma.

A Rózsa utca és a Rákosi út kereszteződésében elektromos építések folytak, ezek 40 cm mély árkaiban mindössze barna, kevert kavicsos homok látszott. Természetes talajréteget nem sikerült felfedezni.

RÉSZTVEVŐK: Gyenes Gábor régésztechnikus

Gyenes Gábor

During sidewalk construction on the odd-numbered side, earthworks impacted modern debris-mixed layers and brown humus sand. On the even-numbered side, between Nádor Street and Körvasút Lane, original, utility-free yellowish-brown and brown humus sand was observable in stretches up to 30 cm deep for the sidewalk and 60 cm for the curb foundation. The layer beneath the sidewalk was mixed with modern debris. From the western corner of Nádor Street (now an auto dealership) toward Körvasút Lane, a strip measuring 0.8×10 meters yielded a few handmade (prehistoric) pottery fragments during humus layer cleaning. (Fig. 2) Yellow, burnt, daub-streaked patches appeared sporadically on the surface, though their archaeological date remains uncertain. (Fig. 3)

No archaeological features were identified between Nádor Street and Rózsa Street.

In the intersection of Rózsa Street and Rákosi Road, trenching for electrical works revealed only brown, gravelly mixed sand in trenches 40 cm deep. No natural soil layers were encountered.

CONTRIBUTORS: Gábor Gyenes (archaeological field technician)

Gábor Gyenes